

1. Przedstaw genezę, przebieg i konsekwencje wielkich wypraw geograficznych.

Wielkie odkrycia g, które nadały poważny impuls rytmowi historii lub zmieniły znacząco bieg dziejów, nastąpiły w i wiekach. Co było ich przyczyną?

- opanowanie przez T o Azji M oraz L (Bliskiego Wschodu) i czynione przez nich trudności w handlu z krajami D Wschodu,
 - niesamowita wręcz opłacalność handlu d, czyli inaczej mówiąc pragnienie zysku, wręcz chciwość gotowa pójść na wszelkie ryzyko,
 - koncepcje k Ziemi, które zachęcały do wypraw na W przez zachodnie szlaki morskie,
 - nowe t żeglarskie (lepsze statki, o większej w, dłuższych żaglach, solidniejszej konstrukcji itd.), - k
 - wynalazek b i k co pozwalało organizować o wiele dłuższe wyprawy i oderwać się od wybrzeży
 - wyczerpujące się złoża k w Europie
 - iście r ciekawość świata
 - zakończenie r na Półwyspie I i problem, co począć z licznym, żądnym podbojów i łupów rycerstwem
 - niestety, na samym końcu, dążenie do niesienia nowej, prawdziwej ch wiary nieznanym ludom, co raczej służyło za parawan wyzysku, eksterminacji i okrucieństw (odkrywcy-częstokroć awanturnicy nie bardzo zasługiwali na miano misjonarzy, szczególnie k).
- Prekursorami byli P już w XIV w. zapuszczający się na południe

www.mojamatura.pl / tomasz@jaskola.pl /

www.mojamatura.pl

Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone © ®

wzdłuż afrykańskich brzegów... Niemal legendarną postacią stał się H Ż 1394-1460 sponsorujący wyprawy rodaków (sam bał się podróży i jego największa „trasa” to wycieczka statkiem po Tagu do ujścia rzeki i najbliższego wybrzeża). W 1487 r. Bartłomiej D dopłynął do „końca” Afryki, czyli jej południowych krańców, odkrywając Przylądek D N Sławna wyprawa genueńczyka w hiszpańskiej służbie Krzysztofa K (hiszpańska wersja nazwiska Colon) dotarła do brzegów Ameryki 10.10.1492, konkretnie Wysp B (w sumie tych wypraw odbyło się cztery pod kierownictwem Columba). Niemal do końca życia wierzył, że dopłynął do C czy I Jego „pierwszeństwo” jest wysoce problematyczne. Wiemy np. że koło 1000 r. dotarli do amerykańskich plaż (dzisiaj K) W , a konkretnie islandzki książę Leifur Eriksson, który nawet przezimował w krainie w sagach zwanej Vinlandem... Faktycznie do Indii opływając Afrykę, dotarł Portugalczyk V da G (1498 r.).

-W latach 1519-1522 pod wodzą F M trwała wyprawa dookoła świata; co prawda szef zginął po drodze, ale jednak statek wrócił z wycieńczonymi marynarzami wioząc tyle towaru, że cała ekspedycja zwróciła się!

Inni sławni żeglarze to Portugalczyk Labrador opływający wybrzeże północnoamerykańskie, Anglicy: John C i Hawkins, w tym i piraci (de facto i de iure) jak Francis D , (przy okazji łupienia hiszpańskich kolonii opłynął świat dookoła) czy Walter R oraz Francuz - Jakub Cartier penetrujący kanadyjskie brzegi...

www.mojamatura.pl / tomasz@jaskola.pl /

www.mojamatura.pl

Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone © ®

www.mojamatura.pl / tomasz@jaskola.pl /

www.mojamatura.pl

Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone © ®

Konsekwencje:

- zagłada bądź at (powolny schyłek) cywilizacji pozaeuropejskich; w wypadku Ameryki wręcz błyskawiczna przez konkwistadorów (zdobywców) jak F C (Meksyk-Aztekowie) czy F P (Peru -Inkowie) i spowolniona w wypadku Indii (Chiny to osobna kwestia)
- odkrycie N Ś - kontynentu, w tym sensie, że zaczął funkcjonować w świadomości ludzkiej i znalazło to praktyczny rezultat.
- początek kolonizacji europejskiej na odkrytych i opanowanych obszarach.
- przemieszczenie głównych szlaków handlowych z Morza Śródziemnego na A,
- napływ k do Europy, co dało nawet pewne efekty i, krótkotrwała potęga H i P (zdobyte bogactwa głównie kierowano na konsumpcję i luksus nie inwestując w kraju) w XVI i początku XVII w.

www.mojamatura.pl / tomasz@jaskola.pl /

www.mojamatura.pl

Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone © ®